

Đề bài:

*Nếu là người được
chứng kiến cảnh lão
Hạc kể chuyện bán
chó với ông giáo
trong truyện của
Nam Cao thì em sẽ
ghi lại câu chuyện
đó như thế nào?*

Bài làm 1

Hôm nay là một ngày thật đẹp trời, tôi đang đi trên con đường làng ra bờ ao câu cá, bỗng, tôi gặp lão Hạc. Lão Hạc là người làng tôi, nhà lão có mấy sào vườn. Vợ lão chết, con lại đi phu ở đồn điền cáou, lão thui thui sống với con chó Vàng. Chợt tôi nhận ra rằng, lão đang đi đến nhà ông giáo. Có lẽ lão có việc hệ trọng đây. Nghĩ vậy, tôi bèn đi theo lão...

Vừa vào nhà ông giáo, lão vội vàng thông báo ngay: “Cậu Vàng đi đòi rồi ông giáo ạ?”. Tôi ngạc nhiên khi nghe lão nói. Việc lão định bán con chó Vàng đi, tôi có biết. Nhưng năm, bảy lượt lão không bán, tôi cứ tưởng lão đùa. Ngờ đâu lão bán thật. Mà lão ta chỉ có con chó này làm bạn thôi, bán rồi lão sẽ sống với ai đây. Ông giáo cũng vô cùng sùng sốt, ông hỏi lại: “Cụ bán rồi?”. “Bán rồi” – lão ta trả lời bằng một thứ giọng buồn buồn khó tả. Lão làm ra vẻ vui đấy, nhưng tôi biết trong tâm can, lão buồn lắm, hai khóm mắt của lão đỏ hoe, mọng lên vì nước. Trông lão tội lắm. Lão kể: “Lúc bị bắt, con Vàng cứ nằm im, rên ư ừ như trách móc lão. Nó trách rằng lão ăn ở tệ bạc. Lão già rồi, mà còn đi lừa gạt một con chó. Kể tới đây, lão không còn cầm được nước mắt nữa. Lão khóc, lão khóc hu hu như một đứa trẻ. Từng vết nhăn trên trán lão cứ chùng chèo lên, xô vào nhau, co rúm lại. quả thật từ trước tới nay, tôi vẫn chưa hiểu hết lão Hạc. Tôi cứ nghĩ: Lão nuôi con Vàng rồi sẽ làm thịt hoặc bán lấy tiền. Nhưng bây giờ thì tôi đã thấy con chó Vàng – đó là cả một đời sống tinh thần của lão. Lúc trước nghe ông giáo nói phải bán năm cuốn sách quý đi, tôi cũng thấy tiếc thay cho ông giáo. Vậy mà giờ đây tôi lại còn tiếc cậu Vàng của lão Hạc hơn nữa. Có vẻ như ông giáo cũng hiểu được điều đó nên ông cũng an ủi cho lão Hạc đỡ buồn. Nhưng hình như sự việc đau buồn ấy vẫn không phai mờ trong tâm trạng lão Hạc nên lão nói với vẻ cay đắng: “Thôi thì kiếp con chó là kiếp khổ, nay ta hóa kiếp cho cậu Vàng để cậu đầu thai kiếp khác sướng hơn. Như sướng hơn kiếp tôi chẳng hạn”. Rồi ông giáo mới lão ngồi xuống ăn củ khoai và uống nước chè, lão buồn lắm và nói để khi khác...

Đúng lúc đó, tôi chợt nhận ra rằng mặt trời đã gần lên đến đỉnh đầu. Vậy mà tôi còn chưa ra bờ ao để câu cá về uống với rượu. Tôi lại lững thững đi ra bờ ao đầu làng, tâm trạng buồn khó tả...

Cao Bích Xuân

Bài làm 2

Tôi đang ngồi nhặt rau giúp bà giáo thì chợt thấy lão Hạc thắt thểu bước vào nhà. Hình như tìm ông giáo thì phải. Lão Hạc người tuổi đã ngoài ngũ tuần, con trai lão đã đi làm ở đồn điền cao su, vợ mất sớm lại ốm đau liên miên. Song tính cũng lập dị. Đòi thườ nhà ai có tiền mà không tiêu, có đất nhà không bán, sống đói khát chả ai thương nổi. Vừa thấy ông giáo bước ra chào, lão Hạc vội nói:

– Cậu Vàng đi đời rồi, ông giáo ạ!

À, cậu Vàng là con chó của lão Hạc. Đó cũng là một lí do để lão bị coi là quái dị. Trong cái thời đại này, đặc biệt đối với cái làng này, làm gì có ai mà lại nuôi chó để mà cung nụng như lão cơ chứ. Có lần tôi sang nhà lão để xin mấy củ gừng, tôi thấy lão nụng con chó nào “cậu” này, “cậu” nọ, lại còn gấp cho nó ăn. Lão quý nó đến thế cơ mà. Sao tự dung lại bán đi nhỉ? Ông giáo hỏi:

– Cụ bán rồi à?

– Bán rồi! Họ vừa bắt xong.

Giọng lão như nhựa, chứa đầy đau khổ. Ông giáo ngoái sang hỏi tiếp:

– Thế nó cho bắt à?

Bỗng nhiên lão Hạc yên lặng một cách kì lạ. Tôi ngược lên nhìn lão. Dù không rõ lắm nhưng hình như lão đang khóc. Những giọt nước mắt đau khổ. Nhìn lão mà tôi tựa như thấy những nếp nhăn trên mặt lão xô vào nhau và ép ra từ đó những giọt nước mắt hiem hoi của một ông già, một người đàn dày trong vất vả, lam lũ. Minh khổ thì chả khóc, hơi đau khổ vì con chó. Lão nói trong tiếng khóc uất ức, tức tưởi:

– Khôn nạn...! Nào nó có biết gì đâu! Nó thấy tôi gọi thì chạy ra. Rồi tôi cho nó ăn. Nó đang ăn thì thằng Xiên, thằng Mục chạy ra, tóm lấy cẳng sau nó mà dốc ngược lên. Hai thằng chỉ loay hoay một lúc đã trói được nó. Nó khôn lắm ông giáo ạ! Nó làm im như nó trách tôi: “A! Lão già tệ lắm. Tôi ăn ở với lão như thế mà lão đối xử với tôi như thế này à?”. Trời ơi, tôi già bằng này rồi mà còn nỡ tâm lừa một con chó...

– Tiếng nói của lão sao mà nghe chua cay, đau xót đến thế. Quả thực là lão đau khổ và cảm thấy nhục nhã vô cùng khi làm việc ấy. Bỗng dung sau tôi như cảm thông với lão, hiểu rõ những điều lão đang làm.

Ông giáo có vẻ rất thông cảm với lão. Ông rót một bát nước để trước mặt lão Hạc rồi khẽ an ủi:

– Đây là cụ tưởng thế chứ nó chả biết gì đâu. Hơn nữa có ai nuôi chó mà chả bán hay giết thịt. Mà ta giết nó là hóa kiếp cho nó đấy cụ ạ!

Lão Hạc đáp lại với giọng chua chát, mỉa mai.

– Ông giáo nói phải! Kiếp chó là kiếp khổ, thôi thì ta cứ hóa kiếp cho nó làm kiếp người. Có thể, may ra mới sung sướng hơn. Kiếp người như kiếp tôi nay chẳng hạn.

Phải rồi, như kiếp lão, như kiếp tôi, ở cái thời này, con người sống có khác gì con chó. Nếu không phải khổ khổ vì vật chất thì cũng phải luân cúi

nhọc nhã. Tự dưng tôi thấy đồng cảm với lão, với nỗi đau của lão vô cùng. Có lẽ ông giáo cũng nghĩ vậy. Ông giáo khẽ nắm bờ vai gầy của lão, bảo:

– Cụ chờ chút, tôi vào lấy ầm chè tươi thật đặc và mấy củ khoai vừa luộc. Uống nước chè, hút điếu thuốc lào và ăn củ khoai nóng... thế là sướng.

Tôi ra về tựa như cảm nhận nỗi đau của lão Hạc. Phải rồi, tôi, lão, ông giáo... đều khốn khó, mòn mỏi. Phải làm gì đây cho cuộc đời tốt đẹp hơn, hạnh phúc hơn?

(Nguyễn Ngọc Thủy, lớp 8A1, Trường THCS Ngô Sĩ Liên,
Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội)